

Силабус
навчальної дисципліни
«Антикризове фінансове управління»

Ступінь вищої освіти – другий (освітньо-науковий) рівень освіти (магістр)

Освітньо-наукова програма

Рік навчання: 1, семестр: 2

Кількість кредитів: 5 (150 год.)

Мова викладання: українська

Підсумковий контроль – диференційований залік

Форма проведення занять – лекції, семінарські заняття

Викладач курсу	Буряк Аліна Вікторівна
Контактний телефон	+380666152900
E-mail	Buriak.av@ukr.net
Електронна версія курсу	https://moodle.dpu.edu.ua/course/view.php?id=193
Консультації	Очні консультації: 2 год., перша середа березня 11-30, ауд.318 Онлайн-консультація в режимі Zoom в разі потреби

1. Коротка анотація до курсу.

Предмет навчальної дисципліни спрямований на отримання фундаментальних знань та практичних навичок з управління кризовими ситуаціями (процесами, явищами) в організаціях та формування у студентів сучасного системного та ризикоорієнтованого мислення. Навчальна дисципліна зорієнтована на отримання професійних здатностей: ідентифікувати кризи, діагностувати причини їх виникнення та оцінювати наслідки для діяльності організації; уміння вибудовувати логічно-структурні схеми моніторингу кризових явищ та аналізу їх наслідків; приймати рішення з удосконалення інструментарію антикризового управління; уміння розробляти програму антикризових заходів та знаходити оптимальні важелі її реалізації на основі оперування спеціальним економічним інструментарієм антикризового управління з урахуванням специфіки діяльності організації та впливу ситуативних чинників внутрішнього й зовнішнього середовища; здатності своєчасно розпізнавати симптоматику та запобігати руйнівному впливу кризових явищ на діяльність організацій.

2. Формат курсу – змішаний який має супровід в системі MOODLE, має структуру, контент, завдання і систему оцінювання.

3. Компетентності, які мають бути сформовані в результаті опанування навчальної дисципліни

ЗК1. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

СК1. Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій. менеджменту, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів.

СК4. Здатність до ефективного використання та розвитку ресурсів організацій.

СК7. Здатність розробляти проекти, управляти ними, виявляти ініціативу та підприємливість.

СК10. Здатність до управління організацією та її розвитку.

4. Результати навчання:

ПР 2. Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення

ПР 3. Проектувати ефективні системи управління організаціями.

ПР 6. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність.

ПР 15. Здатність оцінювати етапні, проміжні та кінцеві результати виконання робіт проекту і здійснювати коригування параметрів проекту, розробляти проектну документацію.

5. Обсяг курсу

Види заняття	Загальна кількість годин
Лекції	26
Семінарські заняття	24
Самостійна робота	98

6. Технічне й програмне забезпечення/ обладнання.

Здобувач вищої освіти частину практичного і лекційного часу витрачає в системі МУДЛ при ознайомленні з презентаційними матеріалами і опрацюванні тестів.

7. Політика курсу - дотримання академічної доброчесності відповідно до «Положення про академічну доброчесність в ДПУ». Порушенням академічної доброчесності здобувачів освіти вважається: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, академічне шахрайство.

8. Схема дисципліни

Години/ семестр	Тема, план	Форма заняття та діяльності	Результати навчання	Вага оцінки (кількість балів)
6/2	Тема 1. Фінансова криза на підприємстві та процедура банкрутства: економіко-правові аспекти 1. Поняття фінансова криза. 2. Типи криз залежно від джерел їх походження. 3. Економічний зміст поняття «банкрутство» та його функції. 4. Правові характеристики антикризового управління (санації). 5. Ухвалення рішення про ліквідацію	Лекція Семінар: тести, робота в групах, дискусія, бізнес кейс Самостійна робота	Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення	2
6/2	Тема 2. Діагностика фінансової кризи та банкрутства підприємства 1. Ідеї прогнозування банкрутства. 2. Кількісні методики передбачають прогнозування ймовірності банкрутства. 3. Фундаментальний аналіз ймовірності банкрутства. 4. Експрес-аналіз ймовірності банкрутства. 5. Економіко-математичне моделювання для прогнозування ймовірності банкрутства.	Лекція Семінар: тести, робота в групах, дискусія Самостійна робота	Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність	3
6/2	Тема 3. Проведення аудиту в кризових умовах і	Лекція Семінар: тести,	Мати навички прийняття,	2

	формування антикризового бізнес-плану на підприємстві 1. Санаційна спроможність підприємств. 2. Санаційний аудит та його об'єкти. 3. Антикризовий бізнес-план: сутність, структура та етапи впровадження на підприємстві. 4. Санаційний контролінг.	робота в групах, дискусія, вирішення тематичних задач. Самостійна робота	обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність	
6/2	Тема 4. Внутрішні джерела фінансування підприємства в кризових умовах 1. Методи збільшення обсягів вхідних грошових потоків. 2. Методи зменшення обсягів вихідних грошових потоків. 3. Санація балансу. 4. Методи збільшення/зменшення статутного капіталу АТ при санації балансу.	Лекція Семінар: тести, робота в групах, дискусія, вирішення тематичних задач. Самостійна робота	Проектувати ефективні системи управління організаціями	3
8/2	Тема 5. Зовнішні джерела фінансування підприємства в кризових умовах. Державна фінансова підтримка 1. Напрями та методи залучення зовнішніх фінансових ресурсів на підприємство в умовах кризи 2. Методи зовнішнього фінансування організацій 3. Форми прямої державної підтримки організацій 4. Форми непрямої державної підтримки організацій.	Лекція Семінар: тести, робота в групах, дискусія, вирішення тематичних задач. Самостійна робота	Здатність оцінювати етапні, проміжні та кінцеві результати виконання робіт проекту і здійснювати коригування параметрів проекту, розробляти проектну документацію	2
6/2	Тема 6. Реструктуризація підприємств у процесі санації 1. Економічний зміст поняття «реструктуризація» та її класифікація. 2. Внутрішня реструктуризація. 3. Зовнішня реорганізація. 4. Види укрупнення підприємств. 5. Заходи реорганізації у разі подібнення підприємств	Лекція Семінар: тести, робота в групах, дискусія, вирішення тематичних задач. Самостійна робота	Проектувати ефективні системи управління організаціями	3
6/2	Тема 7. Оцінювання вартості підприємства в процесі антикризового управління 1. Характеристики оціночної діяльності у разі санації. 2. Особливості оцінки у разі ліквідації підприємства-боржника. 3. Методи оціночної	Лекція Семінар: тести, робота в групах, дискусія, вирішення тематичних задач.	Проектувати ефективні системи управління організаціями	3

	діяльності. 4. Етапи розрахунку ліквідаційної вартості підприємства.	Самостійна робота		
6/2	Тема 8. Категорії боржників в антикризовому управлінні 1. Галузеві особливості фінансової санації. 2. Територіальні (регіональні) особливості фінансової санації. 3. Особливості форм вияву ключових етапів (складових) впровадження процедури банкрутство-санація-ліквідація.	Лекція Семинар: тести, робота в групах, дискусія, бізнес кейс Самостійна робота	Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення	2

9. Система оцінювання. Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.
Розподіл балів з навчальної дисципліни «Корпоративні фінанси»

Модулі	Модуль 1 – (20 балів)				Контрольний захід 1
Загальна кількість балів за модулем №1	10				
Теми	T.1	T.2	T.3.	T.4	
Відповідь на семінарському занятті	2	3	2	3	
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи				
Модулі	Модуль 2 – (25 балів)				Контрольний захід 2
Загальна кількість балів за модулем №1	10				
Теми	T.5	T.6	T.7	T.8	
Відповідь на семінарському занятті	2	3	3	2	
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи				
Тестування в MOODL	5				

Загальна оцінка з дисципліни = 50 балів + 50 балів (диференційований залік)

10. Шкала оцінювання

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЕКТС	Значення оцінки ЕКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					Екзамен/диф. залік	Залік
90-100	A	відмінно	Здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили	високий	відмінно	зараховано
80-89	B	дуже добре	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє	достатній		

			допущені помилки, кількість яких незначна	(конструктивно - варіативний)	добре	
70-79	C	добре	Здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок			
60-69	D	задовільно	Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.	середній (репродуктивний)	задовільно	
50-59	E	достатньо	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні.			
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.	Низький (рецептивний-продуктивний)	незадовільно	не зараховано
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.			

11. Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Завдання, які виконуються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (- 10 балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу дирекції ННІ / Факультету за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання.

Загальна система оцінювання курсу	Виконання всіх видів навчальних робіт впродовж семестру/екзамен /диференційований - 50/50%
Семінарські заняття	Семінарські заняття проходять у вигляді тестування, диспутів, доповідей, роботи в групах, дискусії, вирішення тематичних задач
Умови підсумкового контролю	Підсумковий контроль включає виконання теоретичних питань, тестових завдань та ситуаційних завдань

12. Рекомендована література

Основна

1. Антикризове управління підприємством: навчальний посібник/ [Портна О. В., Єршова Н. Ю., Юр'єва І. А.] ; Видавництво «Магнолія 2006», 2025. – 283 с.
2. Боронос В. Г. Управління фінансовою санацією підприємств: підручник / В. Г. Боронос, І. Й. Плікус. Суми: Сумський державний університет, 2022. 459 с
3. Глущенко С.В., Івахненко С.В. Антикризове управління на підприємстві: фінансовоорганізаційні аспекти. Конспект лекцій : навч. посіб. Київ : НаУКМА, 2020. 92 с.
4. Давиденко Н. М., Олійник Л. А. Антикризове фінансове управління та фінансова безпека підприємств: навч. посібник. К.: ЦП «Компринт», 2022. 370 с.
5. Кривов'язюк І.В. Антикризове управління підприємством : навчальний посібник. 3-тє видання, доповн. і переробл. Київ : Видавничий дім “Кондор”, 2020. 396 с.
6. Смерічевський С.Ф., Кривов'язюк І.В.. Антикризове управління підприємством : навчальний посібник. 3-тє видання, доповн. і переробл. Київ : Видавничий дім “Кондор”, 2020. 396 с.

Додаткова

1. Батрак О.В., Тарасенко І.О. Теоретична конструкція антикризового управління підприємствами: дефініція, складники, етапи, принципи. Причорноморські економічні студії. 2020. Вип. 52-1. С. 111–115.
2. Близнюк Т. В., Овсюченко Ю. І., Пересада О. В. Фінансова безпека підприємств у контексті антикризового управління та стратегічного управління ризиками. *Modern Development of Economic Systems*. – 2025. – No 1.
3. Буряк А.В., Бойко С.В., Дем'яненко І.В. Дисконтування дебіторської заборгованості у системі фінансового менеджменту підприємства. *Modern Economics*. 2021. № 28(2021). С. 33-39
4. Ватченко Б.С., Шаранов Р.С. Антикризове управління підприємством в умовах війни. *Економічний простір*. 2022. № 182. С. 38–43.
5. Давиденко, Н. М., Заяць, М. С. (2025). Парадигма фінансової реструктуризації в антикризовому управлінні суб'єктами господарювання. *Трансформаційна економіка*, (2 (11), 31-36.
6. Єпіфанова І., Болотнов Д. Місце стратегії в системі антикризового управління підприємствами. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2022. № 3. С. 335–338.
7. Коваленко, О. В. Антикризове управління: теорія, методологія та механізми реалізації [Текст] : монографія / О. В. Коваленко; Запоріж. держ. інж. акад. -Запоріжжя : ЗДІА, 2021. - 466с.
8. Кушнір В. О. Особливості побудови системи кризових комунікацій у секторі безпеки і оборони України: ситуаційно-кризова модель. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. № 3. С. 52–56.
9. Литовченко О.Ю., Топоркова О.В. Структурно-функціональна модель антикризового фінансового управління підприємством, *Вісник ХНУ імені В.Н. Каразіна*. 2020. Вип. 98. С. 108–114.
10. Монастирський Г.Л., Попович Т.М. Антикризове управління: Навч.метод.посібник. Тернопіль. Економічна думка., 2020. 190с.
11. Редькін Д. Концептуальні основи антикризового управління. URL: <https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/nppdaa/8.1/284.pdf>
12. Рябенко Г., Верланов О., Звягінцева О., Клименко С. (2024). Антикризове фінансове управління підприємством: теоретичний аспект. *Сталий розвиток економіки*, (1(48), 125-128.
13. Судакова О. І. Економічна діагностика банкрутства підприємства. URL: <http://www.rusnauka.com/3.KAND2007/Economics/17386.doc.htm>

14. Тюріна Н., Назарчук Т., Гурницький О., Антончик О. (2025). Підходи до формування, управління та реалізації антикризового фінансового потенціалу підприємств. *Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences*, 338(1), 26-34. <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2025-338-3>
15. Тимошенко М. В., Петров В. А. Ідентифікація ризиків та особливості антикризового управління в умовах війни. Підприємництво і торгівля: тенденції розвитку: матеріали 5-ої міжнар. наук.-практ. конф., м. Одеса: Державний університет «Одеська політехніка», 2022. С. 52–54.

Інформаційні ресурси в Інтернет

1. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої ради України. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/control/>
2. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://portal.rada.gov.ua>.
3. Офіційний веб-портал Державної казначейської служби України. – Режим доступу: <http://treasury.gov.ua/main/uk/index>
4. Офіційний веб-сайт Державної митної служби України. – Режим доступу: <http://www.customs.gov.ua/dmsu/control/uk/index>
5. Офіційний портал Державної податкової служби України. – Режим доступу: <http://sts.gov.ua/>
6. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
7. Офіційний веб-сайт Державної фінансової інспекції України. – Режим доступу: <http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/index>
8. Офіційний веб-сайт Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України. – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua>
9. Офіційний веб-сайт Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України. – Режим доступу: <http://www.minregion.gov.ua>
10. Офіційний веб-сайт Міністерства соціальної політики України. – Режим доступу: <http://www.mlsp.gov.ua>
11. Офіційний веб-сайт Міністерства фінансів України. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua/>

Міжнародні видання:

1. Castelblanco G., Guevara J. and De Marco A. (2024), "Crisis management in public-private partnerships: lessons from the global crises in the XXI century", *Built Environment Project and Asset Management*, Vol. 14 No. 1, pp. 56-73. <https://doi.org/10.1108/BEPAM-11-2022-0174>
2. Davydenko N.; Lemishko O.; Titenko Z. Assessment of the financial stability level of Ukrainian agrarian corporations *Economic Science for Rural Development* 2020. – №53 - p.73-79
3. Nadiia Davydenko, Alina Buriak, Zoia Titenko. Financial support for the development of innovation activities. *Intellectual Economics*. 2019. Vol 13, No 2. Pp. 144 – 151. <https://www3.mruni.eu/ojs/intellecualconomics/article/view/5298>
4. Trisa Wahyuningsih, Lintang Venusita. (2022) Financial analysis of retail companies using the altman, springate, zmijewski, fulmer, and grover bankruptcy prediction models. *Journal of Accounting, Entrepreneurship, and Financial Technology*. Vol 3 No 2. URL: <https://journal.uc.ac.id/index.php/JAEF/article/view/2661>